

මිනුම් ඒකක, ප්‍රමිති හා සේවා අරමුදල - 2017

මිනුම් ඒකක, ප්‍රමිති හා සේවා අරමුදලේ 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1995 අංක 35 දරන මිනුම් ඒකක, ප්‍රමිති සහ සේවා පනතේ 35(5) වගන්තිය සමග සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(3) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. යටෝක්ත මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතිවලට (ISSAI 1000 – 1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා ගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාළ වන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටින්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීම විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අරමුදලේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නා වූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් අරමුදලේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් හා උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට මිනුම් ඒකක, ප්‍රමිති හා සේවා අරමුදලේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 07

ප්‍රමිතයේ 14 ඡේදය ප්‍රකාරව වත්කම් අයිතමයක අනාගත ප්‍රතිලාභයන් ආයතනය වෙත ලැබෙන්නේ නම් පමණක් වත්කමක් ලෙස හඳුනා ගත යුතු අතර ප්‍රමිතයේ 69 ඡේදය ප්‍රකාරව වත්කම භාවිතයට සූදානම් තත්ත්වයට ගෙන ආ පසුව වත්කම ක්ෂය කිරීම ආරම්භ කළ යුතුය. නමුත් ඊට පටහැනි ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ස්ථාවර වත්කම් ලෙස මිලදී ගැනීම සඳහා රු.29,594,800 ක් ගෙවා ඇතත් එම වත්කම් ආයතනය වෙත ලැබී නොතිබියදී ස්ථාවර වත්කම් ලෙස ගිණුම් ගත කර ඒ සඳහා රු. 295,276 ක් ක්ෂය වශයෙන් ගිණුම් ගතකර තිබුණි.

2.2.2 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

අරමුදලේ ස්ථාවර වත්කම් ක්ෂය කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය හීන වන ශේෂ ක්‍රමය ලෙස හෙලිදරව් කර තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සරල මාර්ග ක්‍රමය මත පදනම්ව ක්ෂය කර තිබුණි.

2.2.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) දේපළ, පිරියත හා උපකරණවල 2015 වර්ෂය දක්වා රු.885,796,317 ක් වූ ලියා හළ අගයට 2016 හා 2017 වර්ෂයන්හිදී මිලදී ගත් රු.154,831,734 ක් වූ වත්කම්වල පිරිවැය එකතු කිරීමෙන් සෑදුණු වටිනාකම එහි පිරිවැය ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබීම හේතුවෙන් 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති දේපළ, පිරියත හා උපකරණවල පිරිවැය නිවැරදිව හෙලිදරව් කර නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) 2015 වර්ෂය දක්වා ස්ථාවර වත්කම් සඳහා ක්ෂය ගැලපීම වත්කම් ගිණුමේම සිදු කිරීම හේතුවෙන් ක්ෂය වෙන්කිරීමේ ගිණුම්වල ආරම්භක ශේෂ සටහන් කර නොතිබුණ අතර එම ගිණුම්වල ශේෂයන් ලෙස ඉදිරියට ගෙන ඇත්තේ 2016 හා 2017 වර්ෂයන්හි ක්ෂය ප්‍රමාණය පමණි. ඒ හේතුවෙන් 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමුච්චිත ක්ෂය ප්‍රමාණය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් හඳුනාගත නොහැකි විය.

(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ස්ථාවර වත්කම් මිලදී ගැනීමේදී ගෙවන ලද රු.8,295,251 ක් වූ එකතු කළ අගය මත බදු, වත්කම් ගිණුමෙන් ඉවත් කර එකතු කළ අගය මත බදු පාලන ගිණුමට හර කර තිබුණද වත්කම්වල වාර්ෂික ක්ෂය ගණනය කිරීමේදී එම බදු මුදලද ඇතුළත් වටිනාකම මත පදනම්ව වාර්ෂික ක්ෂය ගණනය කර තිබුණු අතර එම ක්ෂය වටිනාකම රු.215,754 ක් විය.

(ඈ) අළුත්වැඩියා කටයුතු සඳහා ගොඩනැගිලි දෙපාර්තමේන්තුවට ලබාදී ඇති රු.2,198,812 ක් වූ අත්තිකාරම් මුදලින් රු.1,525,865 ක වියදම් දැරීමෙන් පසු ඉතිරි මුදල වන රු.672,947 ක් අරමුදල වෙත ප්‍රතිපූරණය කර තිබුණද එය තවදුරටත් නොපියවූ අත්තිකාරම් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි. එසේම අවසාන බිල්පත අනුව අරමුදල විසින් ගොඩනැගිලි දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවිය යුතු රු.633,279 ක් වූ බැරකම ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.

2.2.4 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී මිලදී ගෙන තිබුණු වටිනාකම රු.85,549,962 ක් වූ ස්ථාවර වත්කම්වලට අදාළව ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයෙහි සටහන් හෝ විස්තරාත්මක උපලේඛන විගණනයට ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.

2.3 නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම්

1995 අංක 35 දරන මිනුම් ඒකක ප්‍රමිති හා සේවා පනතෙහි 20(1)(අ) සහ 37 වගන්ති අනුව වෙළඳාමේදී භාවිතාවන සියළුම මිනුම් උපකරණ වාර්ෂිකව සන්‍යෝක්ෂණය කළ යුතු වුවද, එසේ සෑම උපකරණයක්ම සන්‍යෝක්ෂණය කරන බව තහවුරු කරගැනීමේ නිසි ක්‍රමවේදයක් අරමුදල තුළ ස්ථාපිත කර නොතිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ අරමුදලේ මෙහෙයුම් කටයුතුවල ප්‍රතිඵලය රු.129,971,134 ක අතිරික්තයක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂය සඳහා වූ අතිරික්තය රු.126,413,214 ක් විය. ඒ අනුව ඉකුත් වර්ෂය හා සසඳන කළ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.3,557,920 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මුද්‍රා තැබීමේ ආදායම් හා ආයෝජන ආදායම් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී වැඩිවීම මෙම වර්ධනයට හේතු වී තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) පෙර ඇසුරුම් භාණ්ඩ පරීක්ෂා කිරීම දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන කාර්යයන්ගෙන් එකක් වන අතර ඇසුරුම් කරන ලද භාණ්ඩ පාරිභෝගිකයන්ට අලෙවි කිරීමට පෙර බර, පරිමාව ආදිය නියමිත පරිදි තිබෙන බවට මිනුම් විද්‍යාව පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මුතීන්ට අනුව පරීක්ෂා කළ යුතුය. මේ තුළින් පාරිභෝගික ආරක්ෂණය සැලසෙන අතර ඒ සම්බන්ධ වගකිව යුතු ආයතනය වශයෙන් මිනුම් ඒකක, ප්‍රමිති හා සේවා දෙපාර්තමේන්තුව කටයුතු කරයි. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී පෙර ඇසුරුම් භාණ්ඩ පරීක්ෂා කිරීමෙන් රු.100,000 ක ආදායමක් උපයා ගැනීම සඳහා පිරිසත 5 ක් පරීක්ෂා කිරීමට සැලසුම් කර ක්‍රියාකාරී සැලැස්මෙහි ඇතුළත් කර තිබුණද ඇසුරුම් පරීක්ෂා කිසිවක් සිදු කර නොතිබුණි.

- (ආ) 2015 වර්ෂයේදී විවෘත කරන ලද ජාතික මිනුම් විද්‍යාගාරයේ ඉදිකිරීම් වෙනුවෙන් ගෙවීම් කටයුතු අවසන් කිරීම සඳහා රු.30,000,000 ක් වෙන් කර තිබූ අතර, 2017 වර්ෂය අවසන් වන විටත් විද්‍යාගාරයේ ඇතුළත සවිකර තිබූ ප්‍රමිතියෙන් තොර “ HPL” පුවරු (High Pressure Laminated Board) ඉවත් කර ප්‍රමිතියෙන් යුත් “ HPL” පුවරු සවිකිරීම් කටයුතු අවසන් කර නොතිබුණි. එසේ වුවත් රු.36,864,699 ක් වූ මුළු රඳවා ගැනීම් මුදල අමාත්‍යාංශ ලේකම්ගේ අනුමැතිය මත බැංකු සුරක්ෂණයකට යටත්ව 2018 වර්ෂයේදී කොන්ත්‍රාත්කරුට ගෙවා තිබුණි.

4.2 නිෂ්ක්‍රීය හෝ උභයෝජිත වත්කම්

2015 දෙසැම්බර් 08 දින විවෘත කරන ලද රු.768,000,000 ක් වූ නව පර්යේෂණාගාර ගොඩනැගිල්ල ඇතුළත මනුෂ්‍ය ශරීරයට අහිතකර වායු තත්ත්වයක් ඇතිවීම හේතුවෙන් ප්‍රයෝජනයට ගත නොහැකිව පැවතුනි. එම අහිතකර වායු තත්ත්වය ඇතිවීම වැළැක්වීම සඳහා 2016 වර්ෂය ඇතුළත වායු සමීකරණ පද්ධතියක් සවිකිරීමට සැලසුම් කර තිබුණද අධිකරණයේ පවතින නඩුවක් හේතුවෙන් සැලසුම් කළ පරිදි එම කාර්යය කිරීමට නොහැකි වීම නිසා 2017 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් එම ගොඩනැගිල්ල භාවිතයට නොගෙන නිෂ්ක්‍රීයව තිබුණි.

5. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

5.1 අභ්‍යන්තර විගණනය

අරමුදලේ කටයුතු කර්මාන්ත හා වාණිජ කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ අභ්‍යන්තර විගණන ඒකකය මගින් විගණනය කර නොතිබුණු අතර මිනුම් ඒකක, ප්‍රමිති හා සේවා දෙපාර්තමේන්තුවට අනුමත වී ඇති අභ්‍යන්තර විගණන තනතුර පිරවීමට සමාලෝචිත වර්ෂයේදීද කටයුතු කර නොතිබුණු බැවින් දෙපාර්තමේන්තුව මගින්ද අරමුදල සඳහා අභ්‍යන්තර විගණනයක් සිදුකර නොතිබුණි.

5.2 ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2006 මාර්තු 24 දිනැති අංක 128 දරන ජාතික අයවැය වක්‍රලේඛයේ දක්වා ඇති ආකෘති ප්‍රකාරව පෙර වර්ෂයේ සිට ඉදිරියට ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රසම්පාදන සහ නව ප්‍රසම්පාදන වෙන් වෙන්ව දක්වා ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම පිළියෙල කර නොතිබුණි.

- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර තිබූ ප්‍රසම්පාදනයන්හි ප්‍රගතිය පිළිබඳ තොරතුරු විගණනයට ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ අඩුපාඩු පිළිබඳව වරින්වර දෙපාර්තමේන්තුවේ වැඩබලන අධ්‍යක්ෂවරයාගේ අවධානයට යොමු කරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍ර සම්බන්ධයෙන් විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතුය.

පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍ර

නිරීක්ෂණ

(අ) ගිණුම්කරණය

ජ'නල් සටහන්වලට අදාළ සියලු උපකාරක ලියවිලි ඊට අදාළ ජ'නල් වවුචරයට අමුණා නොතිබීම.

(ආ) ආදායම් හා වියදම් පාලනය

ආදායම් හා වියදම් පිළිබඳ පාලනය තුළින් අයවැයෙන් අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටු කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබීම.

(ඇ) වත්කම් පරිපාලනය

ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය යාවත්කාලීනව පවත්වා ගෙන ගොස් නොතිබීම.